St. Claret College

Autonomous Bengaluru

I Semester B.Com, BBA, BCA, BA, B.Sc, TTM Examination 2024

Language: Sanskrit, Code : SN124

Buddhacharitam-III Canto, Grammer and Comprehension

TIME : 3.00 Hrs. 3 **Max. Marks : 80**

Instructions :

1) Verify and ensure that the Question paper is completely printed.
2) Any discrepancies or Questions about the paper must be reported to the HOD within 1 hour after the examination
3) Students must check the course title and code before answering the Question paper.

I **समीचिनं उत्तरम् चित्व लिखत ।** **10x1=10**

Write the correct answer

1. सिद्धार्थस्य पिता कः?

   अ) शुद्धोदनः आ) शद्धोदनः इ) जनकः ई) वसिष्ठः

2. सिद्धार्थस्य पत्नी का?

   अ) मेनका आ) कैकेयी इ) यशोधरा ई) देवकी

3. सिद्धार्थस्य पुत्रस्य नाम किम्?

   अ) रोहन आ) राजन् इ) रोशन् ई) राहुलः

4. राजा पुत्राय किम् आज्ञापयमास?

   अ) रथयात्र आ) समरयात्र इ) नवयात्र ई) विहारयात्र

5. कुमार कीदृशं स्यन्दनम् आरुरोह?

   अ) रजत आ) ताम्रम् इ) हिरण्यमयं ई) वज्रम्

6. स्यन्दनं कति तुरङ्गैः युक्तमासीत्?

   अ) त्रीणी आ) चतुर्भिः इ) नवभिः ई) दशभिः

7. महाकुलेभ्यः काः निसृताः?

   अ) नार्याः आ) पुरुषाः इ) खगः ई) मृगाः

8. देवानुयायि ध्वजवत् के प्रणेमः?

   अ) स्त्रीयाः आ) पुरुषाः इ) पौराः ई) जनाः

9. कुमारः रुपेण साक्षात् कः इव आसीत्?

   अ) पुष्पकेतुः आ) इन्द्रकेतुः इ) चन्द्रकेतुः ई) सूर्यकेतुः

10. कुमारः श्रियं त्यक्त्वा कम् उपैष्यति?

    अ) कर्म आ) धर्मम् इ) अधर्मम् ई) न्यायम्

ST. CLARET COLLEGE LIBRARY Bengaluru-13 AUTONOMOUS

II एकस्य प्रश्नस्य उत्तरं लिखत । **1x10=10**

Answer any one of the following.

1. अश्वघोषस्य देश काल कृती: अधिकृत्य प्रबन्ध लिखत

   Write an essay on the date, place and works of Ashwaghosha.

2. बुद्धचरित काव्यस्य तृतीयसर्गस्य सारांशं लिखत।

   Write the summary of third Canto of Buddhacharitam.

III द्वयो विषययो: लघुटिप्पणीं लिखत। **2x4=8**

Write short notes on ANY TWO of the following.

1) सिद्धर्थ 2) सूत: 3) रथप्रणोता 4) स्त्रीण्यं कुतूहलम्

IV चतुर्णां श्लोकानाम् अनुवादं कृत्वा विवृणुत । **4x4=16**

Translate and explain ANY FOUR Shlokas.

1) ततो नृपस्तस्य निशम्य भावं पुत्राभिधानस्यमनोरथस्य।
   स्नेहस्य लक्ष्म्या वयसश्चयोग्यम् आज्ञापयमास विहारयात्रम्।।

2) अथो नरेन्द्र: सुतमागताश्रु: शिरस्युपाघ्राय चिरं निरीक्ष्य।
   गच्छेति चाज्ञापयतिस्म वाचा स्नेहान्न चैनं मनसा मुमोच।।

3) तं सुष्टुवु: सौम्यगुणेन केचित् ववन्दिरे दीप्ततया तथान्ये।
   सौमुख्यतस्तु श्रियमस्य केचित् वैपुल्यमाशंसिपुरायुषश्च।।

4) तत: कुमार: खलु गच्छतीति श्रुत्वा स्त्रिय: प्रेष्यजनानुप्रवृत्तिम्।
   दिदृक्षया हर्म्यतलानि जग्मुर्जनेन मान्येन कृताभ्यनुज्ञा:।।

5) वातायनेभ्यस्तु विनि: सृतानि परस्परोपाश्रितकुण्डलानि।
   स्त्रीणां विरेजुर्मुखपङ्कजानि सक्तानि हर्म्येष्विव पङ्कजानि।।

6) *तस्मिन्कुमारं पथि वीक्ष्यमाणा: स्त्रियो बभुर्गामिव गन्तुकामा:।*
   उध्वोर्न्मुखाश्चैवनमुदीक्षमाणा नरा बभुर्द्यामिव गन्तुकामा:।।

V त्रयाणां वाक्यानां सन्दर्भं विवृणुत । **3x4=12**

Explain with reference to context ANY THREE of the following.

1. अन्तगृहे नाग इवावंरुद्ध:।
2. शोभां परां राजपथस्य चक्रु:।
3. देवानुयायिध्वजत्प्रणेमु:।
4. एषा जरा नाम ययैष भग्न:।

VI संस्कृतभाषया उत्तराणि लिखत ।

अ) सन्धि विभज्य लिखत (पञ्चानामेव) । **5x1=5**

1) कवीन्द्रः 2) तथैव 3) परोपकार

4) यद्यपि 5) कोऽपि 6) ज्वर इव

7) महर्षि 8) देवालय

आ) पद परिचयं कुरुत (पञ्चानामेव) । **5x1=5**

1) गन्तुं 2) कृत्वा 3) गतवान्

4) विलिख्य 5) पठन् 6) शोभमानः

7) कृतः 8) कर्तव्यः

इ) एतत् गद्यस्य अनुवादं कन्नड / आङ्लभाषया लिखत। **1x4=4**

ययाति चन्द्रवशस्य नहुषस्य पुत्रः। ययाते सुन्दर्यो उभे पत्न्यौ। तयोः शर्मिष्ठा ययातेः प्रियतमा। सा वृषपर्वा–नामकस्य दैत्यराजस्य पुत्री। अपरा देवयानी शुक्राचार्यस्य पुत्री। देवयानी ययातेः न तथ प्रिया।

VII अधोदत्त पठ्यांश पठित्वा प्रश्नानाम् उत्तराणि लिखत। 5x2=10

ऋतुराजोहि वसन्तः। निखिलमिदं जगत्–चारुतरं सम्पद्यते वसन्ते। अहो रमणीयता किसलयानाम्। मधुरिमा पुष्पाणां सरलता कलानाम्। सरोवरे कमलानि विकासन्ति। भ्रमराः गुञ्जन्ति। पञ्चमं कूजन्ति पिकाः। प्रसन्न वहन्ति नद्यः । वायुः मन्दं मन्दं प्रयाति। प्रसन्न प्रतिभाति दिक्सम्पत्।

प्रश्नाः

1) ऋतुराज कः?

2) रामणीयतां किं?

3) कमलानि कुत्र विकसन्ति?

4) नद्यः कथं वहन्ति?

5) वायुः कथं प्रयाति?

*****